

før Kvinden er i Stand til om ikke at staa Maal med Mænd, saa dog at give et vægtigt Bidrag til Løsningen af vor Samfundsordning.

Vi vil nu og da, naar Pladsen i vort Blad tillader det, gengive nogle af de indledende Foredrag, der blev holdte under Mødet, og som vil have Interesse for Dagens Debat.

„Hvad vi vil“, og hvad vi — kan.

Af

Emma Olsen.

Navn uden Gavn er Narreri, hedder det i et gammelt dansk Ordsprog. Det vil jeg nu ønske og haabe i ingen Maader maa komme til at passe paa dette Blad, naar det har faaet et efter min Mening meget passende Navn. Thi det er netop det, vi trænge til i alle vore Livsforhold, ret at vide, *hvad vi vil*; thi ellers naa vi aldrig til det næste, at vise, *hvad vi kan*. Det hører vel især Ungdomstiden til at udvikles i det at vide, hvad man vil, for saa at dygtiggøre sig deri, og især Manddomstiden til at vise, hvad man kan. Faar man det ret frem i den unge, saa faar man ikke saa mange sørgelige Fejltagelser paa de forskellige Omraader, for Exempel med Hensyn til at vælge sin Livsstilling. Jeg husker, hvorledes jeg som ung Pige kom meget i en Præstegaard. Præsten var en vel begavet Mand, en dygtig Landmand og meget behagelig Vært; men han var en meget kedelig Præst, og det at prædike, var den sværeste Bestilling, han havde, — saa saa man ham Søndag Morgen, gjorde det en ondt for ham. Han vilde ogsaa været Landmand i sin Ungdom, men maatte ikke blive det for sine Forældre; *han fik ikke sin Vilje sat igennem*, og Følgen blev, at han blev temmelig unyttig i den Gerning, som blev hans væsentligste Livsgerning. Og hvor ofte ser man ikke de samme sørgelige Tilfælde i Livet, med Læger, med Lærere, og i mange andre Stillinger. Det gælder nemlig om, ikke at handle efter et Lune, men efter *en Vilje*. Det gælder til Exempel om, ikke at føje Barnet i alle dets Luner, men at faa udviklet en virkelig Vilje hos det og ad den Vej faa det til at gøre det rette. Der er ingen Ting i Livet, som har skadeligere Følger, end naar der ikke bliver taget Hensyn til det, som Mennesket af Naturen ejer af ædle Evner; det hævnner sig altid. Det er egentlig den Livsbetragtning, som har givet mig den Forstaaelse, jeg har af Kvindesagen, og det maa altid blive denne Sags Rettesnor, og det gælder om at være varsom med ikke at gaa uden om den. At der er gaaet uden om den lige over for Kvinderne i en høj Grad, det kan jo bevises paa mangfoldige Maader. Vi se jo saaledes ofte Ægteskaber, hvor Kvinden har langt mere Aand og Forstand end Manden, og dog er det saaledes, at det maa ikke mærkes. Jeg har kendt et Par Ægtefolk, hvor dette var Tilfældet, og hvor Manden mange Gange handlede uforstandigt; Konen saa det, men hun maatte tie, for hun vidste, han var Manden, og i Samfundsbevidstheden skal han

jo være den klogeste, enten han er det eller ej. Hvilken Usandhed! Det er mærkeligt nok, enten en Mand har et stort eller et lille Legeme, er der dog vist ingen, der paastaar, at deraf afhænger hans Aands Storhed, saa en lille Mand har en lille Forstand, og en stor Mand en stor Forstand; men fordi Kvinden legemlig ikke har de Kræfter, som Manden, skal det dog hedde sig, hun heller ikke har dem aandeligt. Nu skal det modsatte bevises, for den Sandhed bliver trot; thi »Kendsgerninger er haardnakkede Krabater«. Dette er en stor Opgave; men det er en stor Lykke baade for Mand og Kvinde, naar de faa Lov til at være naturlige, saa at til Exempel det ikke bliver gjort latterligt, naar Manden sine Steder er den mest hjærtelige, bløde, og Kvinden den mest aandelige, forstandige. Vi er altsaa blevne galt vendte i dette Stykke og skal retvendes. Men det er slet intet let Arbejde; thi for det første er den kvindelige Opdragelse jo meget forsømt, og for det andet er hun bleven saa aldeles uvant med at bruge de Evner, som netop nu trænges til at tages i Brug. Derfor gælder det om at tage sig sammen. Jeg hørte saaledes forleden en Sogneraadsformand fortælle om, at der nylig var bleven valgt nogle Kvinder til at have Opsyn med Plejebørn, men at de endnu ingen Ting havde gjort, ikke saa meget som kaldt sammen til et Møde. Saaledes gaar det vel nok Kvinderne, naar de endelig en Gang for første Gang i deres Liv faa med mere at gøre, end hvad der foregaar inden for Hjemmet, at de da maa betænke sig paa, hvorledes de skal begynde, og det kan vel og gaa enkelte af dem ligesom det gik flere Bønder, da man fik Stavnsbaandet løst, og man vilde give dem Ejendomsret, at de var bange for at modtage den; men dette maa overvindes i Følelsen af, at naar vi bygge vort Hjem op, maa vi jevnside med bygge paa at forbedre Samfundet. Det ene skal gøres, og det andet ikke forsømmes, og det er saa godt for et Menneske, om det lærer at tage Del i Samfundets Sorger og Glæder; det udvider og udvikler; da blive vore egne smaa Sorger ofte glemte over Omsorgen for at afhjælpe den store Nød, og derved bliver der Velsignelse.

At det maa lykkes for os Kvinder at vise, *hvad vi kan* paa de Punkter, hvor det endnu saa lidt er berørt, det er det Ønske, jeg nærer; men dertil skal vi ogsaa hjælpes baade ved at høre om den Sag og ved at læse derom, og derfor glæder det mig, at dette Kvindeblad er fremkommet.

Et Lægemiddel.

Af

Massi Bruhn.

(Sluttet.)

Var denne Bevægelse udgaaet fra Kvinden i de laveste Lag af Samfundet, ja, saa havde det været en anden Sag, der er Jordbunden kraftigere, *der* rører der sig Kræfter, som spire mod Lyset, — men der nede maa der ogsaa luges og ryddes, om Grøden, der voxer op, ikke skal blive til Ukrudt; men det er